

СТЕНОГРАМА

спеціального засідання Комітету Верховної Ради України
з питань інтеграції України до Європейського Союзу щодо презентації
Національної програми адаптації законодавства України до права
Європейського Союзу
30 квітня 2026 року

Веде засідання голова комітету КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О.

ГОЛОВУЮЧА. Окей, колеги. Добрий день, вітаю всіх. Ми з вами розпочинаємо наше засідання Комітету з питань інтеграції України до Європейського Союзу. Ми зараз маємо з вами трошки необхідність кілька ще хвилин почекати наших колег з уряду і з керівництва парламенту, але це не заважає нам зараз відкрити засідання, проголосувати проєкт порядку денного і, власне, вирішити ще одне з питань, яке ми маємо як комітет щодо визначення одного із законопроєктів таким, що є спрямованим на виконання наших міжнародно-правових зобов'язань у сфері євроінтеграції.

Тому, виходячи з того, що маємо вже кворум із присутніх тут очно і онлайн наших колег, то я пропоную, колеги, затвердити зі змінами проєкт порядку денного з тим, щоби додати законопроєкт 14271: проєкт Закону про внесення змін до деяких законів України щодо імплементації законодавства Європейського Союзу у сфері відновлюваних джерел енергії. Щоби його визнати таким, що відповідає, вірніше, стосується наших зобов'язань євроінтеграційних, пропоную його додати до порядку денного.

Якщо немає заперечень, я, колеги, ставлю на голосування порядок денний. Хто – за, прошу висловлюватись.

Климпущ-Цинцадзе – за. Не забувайте використовувати мікрофон.

ГАЛАЙЧУК В.С. Галайчук – за.

ЛЮБОТА Д.В. Любота – за.

МЕЛЬНИК П.В. Мельник – за.

ВІНТОНЯК О.В. Вінтоняк – за.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, колеги. Рішення одностайне.

Проходьте, пане віцепрем'єре. І зразу я тоді поставлю, поки ми чекаємо також долучення і першого віцеспікера, і віцеспікерки до засідання, на голосування питання визнання законопроекту номер 14271 таким, що є спрямованим на виконання наших зобов'язань у сфері європейської інтеграції й адаптації українського законодавства до права Європейського Союзу. Чи є якісь інші думки стосовно цього законопроекту? Вчора він був ухвалений в першому читанні в Раді. Ви пам'ятаєте, ми вже з ним працювали. Ми вдячні енергетичному комітету, що він врахував якраз наші з вами зауваження до першого читання, і тому важливо далі впевнитися, що і до другого читання ці всі наші зобов'язання будуть дотримані.

Хто – за, колеги, прошу висловлюватися.

Климбуш-Цинцадзе – за.

ГАЛАЙЧУК С.В. Галайчук – за.

ВІНТОНЯК О.В. Вінтоняк – за.

ЛЮБОТА Д.В. Любота – за.

МЕЛЬНИК П.В. Мельник – за.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, колеги. Рішення теж одностайне.

Я думаю, що попри те, що ми чекаємо колег з керівництва парламенту, і я так розумію ще... Я дякую, що окремі колеги, як пан Пашковський, очно

приєдналися до нас, колеги члени... голови підкомітетів з питань євроінтеграції у секторальних комітетах. Дякую, що ви є тут з нами. Дякую, що колеги є також онлайн, і пані Лариса, бачила, пані Марія. Вітаємо пані віцеспікерку. Ми всі тут якраз, якраз усі збираємося. Тільки що прийшов віцепрем'єр так само і зараз десь прийде перший віцеспікер. То ми, власне, можемо переходити з вами вже до розгляду питань порядку денного.

Ще раз, шановні пані і панове, я дуже вдячна і пану віцеспікерові, і пані віце... Вибачте, пану віцепрем'єру і пані віцеспікерці, і шановному де-факто зараз на місці послу Європейського Союзу пану Навіцкасу за присутність на сьогоднішньому нашому засіданні, через те, що ми з вами давно запланували з паном віцепрем'єром, ще в лютому місяці, ми говорили про те, що ми зробимо спеціальне таке засідання, присвячене презентації Національної програми адаптації українського законодавства до права Європейського Союзу. Воно було ухвалено ще 1 квітня на урядовому рівні, і ми з вами розуміємо, що це один з ключових інструментів нашого плану дій чи, радше, такого домашнього завдання, яке має забезпечити і ефективність, і передбачуваність, і результативність і, власне, таку системність нашого руху до Європейського Союзу.

Очевидно, що для нас... ми будемо чекати, отримаємо цю презентацію, але для нас важливо не тільки отримати розуміння змісту, переліку і завдань величезної кількості, яка перед нами стоїть для того, щоб дійсно вступити повноцінно до Європейського Союзу, а я думаю, що і в колег з комітету буде низка запитань, можливо в керівництва парламенту також, чи колеги з секторальних комітетів, тому що є ті питання, відповіді на які будуть впливати на те, наскільки ми дійсно ефективно будемо реалізовувати ці завдання, які стоять перед нами, бо йдеться і про узгодженість структури програми. Я думаю, що тут, може, зразу я ці питання озвучивши, прошу звернути увагу в презентації пана віцепрем'єра на ці речі, наскільки такий багаторівневий документ уникає точно там різних дублювань чи різночитань різних завдань. Я думаю, що тут це важливо розуміти. Також важливо було б

з'ясувати, чи цей документ був у якийсь спосіб узгоджений з Європейською Комісією, наскільки це є принципова річ. Також наскільки в цьому документі, в який спосіб пріоритизуються ті чи інші завдання і на основі чого, на основі яких показників.

Я думаю, що ми в нашому з вами комітеті, колеги, часто стикаємося з тим, що навіть від Кабміну подані законодавчі ініціативи не є найвищої якості, деколи вони не враховують усі нюанси тих чи інших наших зобов'язань, тому це питання і про якість цього законодавства, яке має бути ухвалене і подається до Верховної Ради.

І також, можливо, зразу просила б звернути увагу пана віцепрем'єра, коли він вже робитиме презентацію, на питання того, а що у нас зараз відбувається з перекладами права Європейського Союзу, для нас це теж критично важливо для того, щоб ми відповідно правильно адаптували законодавство європейське в наше. Тому, думаю, що у нас з вами буде ще питання в тому, чи це вже остаточна там програма і ми не маємо, скажімо, як Верховна Рада долучитися до того чи іншого ухвалення цього документа, але я думаю, що це вже в процесі дискусії ми зможемо з вами далі обговорити.

Я, власне, думала, спочатку передати слово пану першому віцеспікеру, якби він був тут на місці. Але оскільки його ми ще чекаємо... Ну, ми по програмі, власне кажучи. Я думала, що кілька, може, слів, пані Олена, ви, пан Навіцкас, і тоді ми дамо слово вже пану Тарасу, я думаю, що там без особливих якихось додаткових елементів. Треба натиснути крайню праву.

КОНДРАТЮК О.К. Боже, як у вас все спрограмовано. Дякую дуже за таку можливість, пані Іванно.

Вельмишановні віцепрем'єри, шановні колеги! Насправді, як на мене, це взагалі унікальна можливість яка є, я про це завжди говорю, для нашого скликання парламенту зробити все можливе і неможливе для того, щоб вступ до Європейського Союзу був у нас реалістичним і реальним. І саме, якщо ми сьогодні хочемо послухати вже програму, то тут для мене є дуже багато, я би

так сказала, ключових якихось моментів. Перш за все, це питання масштабу завдань і термінів реалізації цієї програми. Тому що якщо програма налічує 1875 завдань, які передбачають імплементацію понад 1600 актів права Європейського Союзу, то це величезний-величезний масив документів.

Ми сьогодні говорили, коли ми мали таку зустріч, і це дуже, до речі, дуже знаково, ми мали зустріч якраз з Прем'єр-міністеркою і з усім керівництвом усіма фракціями і групами в режимі такої узгодженості дій, це щотижня коли у нас є пленарні засідання, ми маємо таке зібрання. Сьогодні пан Тарас сказав теж ключові слова, як ми можемо рухатися задля того, щоб декларації, які декларує уряд, вибачте за автологію, по завершенню процесу адаптації національного законодавства до права ЄС мав би відбутися до 2027 року. І це важливо розуміти теж, якщо ми говоримо про ці масштаби завдань і реалістичність їх в термінології, наскільки в термінах взагалі, наскільки ми можемо собі рухатися вперед. І я думаю, що ключовим для нас, все ж таки тут вже робота більше наша парламентська, узгодженості дій, це все ж таки питання запровадження фаст-треку. Тому що, я думаю, що без цього ми не зможемо рухатися, виконати всі ці об'єми, які ставимо ми перед собою. І тому тут спеціальні процедури підготовки, ініціювання розгляду, прийняття євроінтеграційних законопроектів у Верховній Раді ми маємо дати собі звіт, що без фаст-треку, реально виписаних організаційних моментів, які стосуються вже нашої безпосередньо домашньої роботи, мені видається, рухатися по наших зобов'язаннях і по дорожній карті буде дуже і дуже важко. Це два.

І третє. Звісно, тут вже ніби трошки, можливо, як до питань теж би, може, пану Тарасу вже зразу на майбутнє, це питання парламентського контролю за реалізацією національної програми, я думаю, що вона теж важливою є. І в тому числі, я знаю, що в урядових повідомленнях було про моніторинг і оцінку виконання програми через інформаційну систему «Пульс вступу», тобто в чому вона полягає, хоча би трошки, щоб ми зрозуміли... ну я принаймні для себе хочу це зрозуміти. В чому вона полягає, чи будуть сюди

здіянні, який ступіть взагалі готовності, як здійснювати весь цей моніторинг і оцінювання, чи можуть парламентські комітети враховувати оцю контрольну функцію щодо парламенту, який здійснює, щодо уряду і так далі.

Тому тут акцентуація уваги, я думаю, на таких процесах. Саме основне, що ми починаємо рухатися по них. Я думаю, що тут головне для нас – темпи, терміни і дефініції, про які ми говоримо, саме і домашнє завдання і для парламенту, тому що фаст-трек – це вже, як на мене, просто необхідність.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Пане Тарасе, чи ви не будете проти, що ми ваше вступне слово поєднаємо вже разом із вашою презентацією, так. Тоді я, з вашого дозволу, передам слово заступнику очільника делегації Європейського Союзу в Україні пану Гедимінасу Навіцкасу.

Дуже дякуємо за те, що ви сьогодні з нами. Для нас було би важливо почути те, як Європейська комісія безпосередньо як інституція, але, може, і ширше, сам Європейський Союз, як сприймають в тому числі і цей крок, які очікування, і, може, які наші перспективи. У нас було багато позитивних новин останнім часом, ми, безумовно, раді, що вони вже відбулися, багато уже було повідомлень, може, пан Тарас і про це десь скаже, було повідомлення про те, що ось-ось ми чекаємо все-таки відкриття принаймні першого, а може, і всіх шістьох кластерів, то чи є що, може, з цього приводу якісь новини, то були би вдячні, якби ви нас теж про це поінформували.

Я тільки хочу запитатися, чи всім окей, якщо пан Навіцкас буде говорити без перекладу англійською? Так? Так, окей? Тоді прошу.

ГЕДИМІНАС НАВІЦКАС. Дуже дякую. Дуже радий вас тут бачити сьогодні.

(Виступ іноземною мовою)

Дуже дякую вам.

ГОЛОВУЮЧА. Дуже дякую. Thank you very much. (*Вислів іноземною мовою*) Перепрошую. Ми розуміємо наше завдання, ми розуміємо величезний обсяг роботи. Але, очевидно, нам буде набагато легше з ним справитися, якщо ми будемо мати постійну взаємодію і постійний... зворотний зв'язок від європейської сторони. І також надіємося, що Європейський Союз не буде відкладати всі внутрішні процедури змін, які потрібні для того, щоб все-таки бути повноцінно підготовленим до чергової хвилі розширення, в яку ми сподіваємося увійти.

Пане Тарасе, каже пан Олександр, що він би спочатку долучився до спільного нашого прослуховування вашої презентації, а тоді вже, може, прокоментував або задав питання.

КОРНІЄНКО О.С. Секундочку буквально, Іванна Орестівна. Дякую за запрошення, дякую за формат. Да, мені здається, що дуже символічно, що на такому етапі ми почали. У нас сьогодні була зустріч і Погоджувальної ради за участю Тараса Андрійовича і Прем'єр-міністра, і зараз у нас таке слухання, якраз етап непростий у нас, але важливий, ми на порозі, дай бог, відкриття першого кластеру.

ГОЛОВУЮЧА. Ми тільки що про це говорили.

КОРНІЄНКО О.С. І нам треба туди прийти, я вибачаюся...

ГОЛОВУЮЧА. Вже звикли ... (*Не чути*)

КОРНІЄНКО О.С. Яюсь гарно. То ви вже, Іванна Орестівна, може, максимальні такі задачі ставите. Але ми маємо гарно теж як країна виглядати. Я впевнений, що Тарас Андрійович нас у правильному поведе як головний переговорник в руслі, і ми тут давайте послухаємо, що ми можемо

за цей короткий термін зробити, бо не так багато у нас і пленарок не так то й багато, дві там чи три, але все одно можна щось там надолужити, наприклад, да.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Пане Тарасе, будь ласка.

КАЧКА Т.А. Дякую.

Справді, ми... У нас презентація якось... чи ми поширили? Це не принципово, так, але тим не менш, це більше...

По-перше, що хотів сказати, ми справді з вами на такому завершальному етапі переговорів з Європейським Союзом, але і водночас найбільш великому і складному етапі переговорів про вступ до Європейського Союзу. Хочу повернутися те, що ми в 2025 році завершили всі скринінгові сесії, ми почали всередині 2024 року. І я дуже дякую всім народним депутатам, які долучилися до і підготовки, і презентації в рамках скринінгових сесій. За результатами скринінгових сесій було підготовлено скринінгові звіти Європейською комісією, і в нас відповідно, да, я просто мав на увазі... Так все окей, все чудово.

У нас було підготовлено скринінгові звіти. Це теж досить така цікава історія, тому що скринінгові звіти показують, що є доброго, і показують, що ще треба зробити, і те, що є доброго, відкладається вбік і припадає пилом, вся увага зосереджується над тим, що треба зробити. І після цього, незважаючи на блокування з боку Угорщини, відкриття кластерів, це почалося фактично десь з весни, липня минулого року і триває досі. Тобто номінально ще ця блокада не знята. Ми дуже раді, що Європейський Союз пішов на революцію і визначив, саме головне, що визначив всі свої вимоги, держави-члени Європейського Союзу визначили всі свої вимоги. І ці вимоги були нам передані в тому форматі, в якому є комфортно і для Європейського Союзу, і для держав-членів ЄС, і для Європейської комісії, і для нас. І це ті

вимоги, які ставить Європейський Союз. А з нашого боку ми підготували Національну програму адаптації законодавства, її узгодили, провели багато в порядку узгоджувальної роботи з профільними комітетами ВРУ, Офісом Президента, з громадянським суспільством. І як наслідок, на 1 квітня 2026 року ми маємо оцю всю бухгалтерію цієї стадії переговорів, тобто дебет-кредит. Наш to do list у вигляді національної програми адаптації і вимоги Європейського Союзу.

Наступний слайд, якщо можна. Вимоги Європейського Союзу на такому нашому євроінтеграційному сленгу – бенчмарки, їх всього 145. Дуже співмірно з 144-ма кроками по візовому плану, якщо хто пам'ятає. 38 бенчмарок по Fundamentals – основоположні питання. Туди, я просто нагадаю, входить крім судочинства і правоохоронних органів, тобто 23 і 24 розділи, які ми там називаємо в широкому розумінні верховенство права, також входять розділи по публічним закупівлям, статистиці і фінансовому контролю.

Вільний рух товарів – 34 бенчмарки, там 4 – свободи, але також конкуренція, інтелектуальна власність і інші речі, пов'язані, власне, з чотирма свободами, тому тут найбільше бенчмарок – 34.

Третій кластер, зазвичай це політики, які такі допоміжні в Європейському Союзі, там є і освіта, але водночас і податки, і цифрова... цифровізація. Тому там за деякими розділами дуже мало бенчмарок, але в цілому там 19.

Четвертий кластер. Він є найбільш вимогливий, тут в нас транспорт, енергетика, довкілля як такі ключові теми. І в довкіллі в нас 11 бенчмарок. Загалом за цим кластером 26. 11 по довкіллю, 10 з них таких, одна – горизонтальне законодавство, 9 – секторальне законодавство, і 11-а – інституційна бенчмарка.

По енергетиці завдяки тому Закону про маркет-каплінг, який схвалили на попередньому пленарному тижні, ми фактично закрили ці змістовні бенчмарки, два законопроекти, один з яких в першому читанні схвалений

вчора по відновлювальних джерелах енергії. Це такий редакційного характеру закон, він закриває теж одну з бенчмарок по енергетиці. І залишається лише Закон про посилення НКРЕКП. І тоді відповідно у нас там розділ по енергетиці можна вважати таким як виконаний.

25 бенчмарок за кластером – ресурси, сільське господарство та політика згуртованості. Тут три кластери аграрних безпосередньо. 11-й – аграрна політика, 12-й – це продовольча безпека і рибальство. В сільськогосподарській політиці, ми вчора якраз були на комітеті аграрному, представляли. Власне, в 11 розділі, який вважається найчутливіший, там інституційні лише залишилися бенчмарки. Тобто це впровадження того законодавства, яке робилося раніше по Виплатній агенції, але також і створення платіжної агенції, і створення плану адміністративного, забезпечення інституційної спроможності у цій сфері. Найбільше вимог, теж більше 10 бенчмарок, в 12 розділ, де найбільше регулювання відбувається, там, де ветеринарні вимоги, вимоги щодо благополуччя тварин і інших речей. Теж досить цікаво, що дуже велика робота пророблена по 12 розділу в Верховній Раді, і тому у нас здебільшого там часткова відповідність законодавства, тобто ми маємо його довести до відповідності. В деяких розділах навіть, у нас є просто зосередження просто на впровадженні і інституційній складовій.

Важливий елемент в п'ятому кластері, де вісім бенчмарок у нас є, це регіональна політика, розділ 22. Теж досить цікаво сформульований, фактично це такий цикл бенчмарок, тобто перша...

Якісь, чи просто...

ГОЛОВУЮЧА. Я мовчала. То вони між собою говорили.

КАЧКА Т.А. Щоденники, будь ласка. (*Шум у залі*). Все нормально. Ні-ні, просто щоб я відповів, якщо є питання.

По регіональній політиці, по 22 розділу вісім бенчмарок, теж досить цікаво сформульованих. Перша бенчмарка – це показати ефективне використання тих коштів на регіональну політику, які є зараз. Це Interreg найбільше. Друга – це створити стратегію регіонального розвитку. Третя бенчмарка – це список проектів по регіональному розвитку, тобто наповнити змістом регіональну політику. І далі вже там четверта - восьма бенчмарки – це законодавство, інституції, система моніторингу і контролю за використанням коштів, тобто це вже законодавча база.

У нас фактично бенчмарки – це не лише законодавство, а і забезпечення того, що ми наповнюємо змістом ті політики, які нам потрібні.

Ну, і три бенчмарки в зовнішніх відносинах, вони дуже специфічні як для зовнішніх відносин. Тобто в 30 розділі, який більше стосується торгівлі, у нас є дві бенчмарки. Перша – це 30.1, вона про такі досить клаптикові, але важливі акти ЄС по скринінгу інвестицій, по контролю за обігом товарів, які можуть використовуватись для катувань або смертної кари, інших речей, дуже така нішева історія. Там у нас воно відображено в Загальнодержавній програмі адаптації, працюємо по цьому.

В 30.2 – це перегляд наших міжнародних угод, які мають бути або денонсовані або модифіковані у зв'язку з вступом в Європейський Союз, здебільшого це стосується Угоди про вільну торгівлю. Вчора ми це проговорювали на Комітеті у міжнародних справ в Олександра Мережка.

У 31 розділі, там де в нас є класична зовнішня політика, в нас бенчмарка стосується плану дій щодо контролю за незаконним обігом зброї. Так сталося, що цей блок не відображений у нас саме в цьому розділі, тому що це міжнародна якась історія. Але при цьому залишилося поза бенчмарками питання, яке, можливо, є найчутливішим в цьому шостому кластері.

Як ви знаєте, у 31 розділі є також позиції, спільні позиції Європейського Союзу. Ми на 99 відсотків підтримуємо всі позиції Європейського Союзу з міжнародних питань. Є там дві чутливі теми досить

відомі, це приєднання до спільних позицій щодо Туреччини і Азербайджану. Це, власне, з огляду на ті партнерські відносини, які у нас є з цими країнами, це питання буде вирішуватися на якихось завершальних стадіях переговорів про вступ в Європейський Союз. Але це не віднесено до бенчмарок, тому тут позиція зрозуміла, що це від нас там ніхто особливих зусиль не вимагає, але розуміючи, що ми вирішимо це в спокійний спосіб.

Тобто я хотів би, щоб у нас було розуміння того... Плюс тут теж важлива історія, яким чином бенчмарки сформульовані. Я хотів повернутися до першого кластеру, там, де у нас 26 з 38 бенчмарок. 26, якщо не більше, це бенчмарки по верховенству права, 23-й і 24-й розділи. І вони, з одного боку, структуровані таким чином, що відповідають ключовим елементам внутрішньоєсівської роботи, те, що вони самі себе оцінюють Rule of law report. Це питання незалежності судочинства, якості судочинства, ролі тієї ж самої прокуратури, яка там всюди у кожній країні різна. Але є там спільні елементи щодо там спільних принципів і підходів. Щодо антикорупційних органів. Недавно схвалено в ЄС Директива по антикорупції, вона теж... якраз таки це приклад того, що у нас дуже багато довго в публічних дискусіях було, що немає директив і актів в цій сфері. Тобто вони починають з'являтися, і там є багато речей, які у нас реалізовані.

Є, звичайно, речі дуже унікальні для України, і вони будуть там переговорюватися, далі обговорюватися з державами-членами Європейського Союзу, оскільки певні речі, вони є унікальними для України, і до того, що ми робили за це скликання в парламенті. Зокрема, наприклад, яскравий приклад, це те, що потребує подальшої дискусії, що з точки зору ефективності питання підозр народним депутатам – це не є принципове питання для Генерального прокурора чи когось іншого, але в світлі того, український парламент чи не єдиний в Європі, який зняв із себе депутатську недоторканність, то питання того, що хто може, як це, підписувати підозри народним депутатам, стає вже більш конституційним питанням. Тому що на цьому тижні, наприклад, Європарламент приймав рішення щодо зняття

імунітету з чотирьох євродепутатів, які мають кримінальне переслідування в Польщі. Тобто до того, що в Європарламенті цей механізм лишився таким, у нас ви прийняли дуже сміливе рішення на початку каденції...

КОНДРАТЮК О.К. Ми це знаємо, да.

КАЧКА Т.А. Да. Це просто до того, що це приклад, навіщо я привів цей приклад? До того, що в нас є певні елементи в бенчмарках, які сформульовані на хвилі дискусії щодо ефективності антикорупційної політики, і забувся той більш довгий цикл формування політики. Зрештою нам треба брати до уваги той факт, що наш розділ по правосуддю в Конституції був змінений в 16-му році в попередньому скликанні, і це був великий старт правової реформи, який триває і завершується зараз.

Тому, власне, в першому кластері буде досить багато дискусій. Але з іншого боку більшість заходів, які там є, вже не носять такого якогось революційного характеру. Вони, скоріше, завершують той великий цикл правової реформи, який почався 10 років тому, і багато найважливіших актів уже парламентом цим скликанням було схвалено, про що я постійно нагадую всім нашим партнерам і також дякую всім депутатам за рішення, які були схвалені.

Якщо можна, наступний. Більш технічні питання, які цікавлять комітет. Ми схвалили Національну програму адаптації законодавства України до права Європейського Союзу 1 квітня, Постанова 438.

Наступний слайд. Важлива історія. Як ви пам'ятаєте, рік тому ми схвалили дорожні карти по першому кластеру і в постанові, власне, про Національну програму адаптації ми досить чітко пишемо, що ці дорожні карти є складовими частинами Національної програми адаптації. Тобто ми вважаємо це все цілісним блоком нашого такого to-do list. І в нас це є плюс, ми вважаємо складовими частинами Національної програми адаптації плани заходів з виконання рекомендацій Європейської комісії в рамках пакету

розширення Європейського Союзу. Тобто ми намагаємось консолідувати всі зобов'язання, які є, для того, щоб не вносити плутанини, але тим не менш вона все одно лишається, тому що паралельним треком, наприклад, є фінансові документи, які є з Європейським Союзом, наприклад, Ukraine Facility, де також є заходи, вжиття яких вимагає Європейський Союз. Зараз, коли ми обговорюємо наново додаткові індикатори Ukraine Facility, тому що Ukraine Facility буде цього року доповнений на 8,3 мільярда євро як одна з трьох корзин цього 90-мільярдного кредиту, відповідно...

ГОЛОВУЮЧА. 8,3 на обидва роки?

КАЧКА Т.А. Ні-ні, на цей рік, на цей рік, тому що наступного року ще... І відповідно ці індикатори ми намагаємось, у нас є досягнута згода з Європейським Союзом, що вони мають повністю відповідати бенчмаркам для того, щоб була, ми не робили одну роботу двічі, грубо кажучи. І це досить добре працює, думаю, що ви бачили, що, наприклад, по законодавству, яке минулого тижня парламентського ми схвалювали по енергетиці, воно досить добре грає, коли є розуміння, що цей індикатор Ukraine Facility охоплює якісь бенчмарки. Тому ми цю логіку будемо продовжувати. Так що так.

Наступний слайд. Це, ну, ясно, щоб показати, скільки у нас, що у нас брали участь у її розробленні всі, 168 учасників і так далі. Далі теж грандіозна статистика, що це впровадження 1 тисячі 699 актів права ЄС. Знову ж таки де-юре, тобто ми говоримо про те, що тут 300 законів, але ми зараз проводимо зустрічі з кожним міністром окремо і намагаємось зрозуміти, як це можна консолідувати, щоб, можливо, ми робили такі омнібуси. Тобто щоб, наприклад по довкіллю, якщо це буде можливо, щоб не робити там, номінально 55 законів окремо треба, але їх можна консолідувати в одну або там в 5-7 ініціатив законодавчих, які їх об'єднують.

Так, далі. І в нас... Далі наступний слайд, це такі наші наміри. Далі, наступний. Те, що я говорив, що ми почали, вже от більше місяця ми спілкуємося з кожним конкретним комітетом по їх бенчмарках, тобто ми представляємо бенчмарки в їх предметах відання. Тобто ми там по бюджету говорили, в них є бенчмарки як з першого кластеру, там, де є фінансовий контроль, так і з п'ятого кластеру, там, де є бюджетні питання. Або, тут знову ж таки по здоров'ю нації там є розділ по охороні здоров'я, але також вільний рух товарів, є питання по лікарських засобах, які там врегульовано.

По екологічній політиці тут цілісний один розділ, ми представили всі бенчмарки. І там насправді, ну, екологія – це найбільш ресурсозатратний навіть для виконання розділ.

Антикор представили всі бенчмарки загалі по верховенству права. Чомусь ми тут десь упустили... Да, у нас був перший такий warm-up, Комітет правоохоронної політики. І тому... тобто там цей «перший млинець» вийшов нанівець, тобто він був...тому ми ще раз з ними зустрінемося. Незабутня зустріч, але дуже-дуже позитивна. Там ми з'ясували, наприклад, що немає бенчмарки по одностатевих шлюбах, є лише по дискримінації, на радість всіх членів комітету.

По соціальній політиці і захисту прав ветеранів. Теж ми тут трудову політику проговорили, і я тому сьогодні там на Погоджувальній раді говорив, що нам важливо в травні місяці, можливо, схвалити законопроект по... 10147 по безпеці праці і по... і Трудовий кодекс, принаймні в першому читанні. Тому що це закриває фактично весь розділ по соціальній політиці і частково по вільному руху товарів.

Аграрний комітет вчора ми пройшли, я вам в деталях розповів, що це три розділи, всі бенчмарки. І там досить добра взаємодія між урядом і комітетом, багаторічна, дуже планова робота, і думаю, там насправді ми спокійно за цей, наступний рік все доробимо.

Ну, і Комітет з питань зовнішньої політики, ми говорили.

На наступному тижні ми плануємо зустрітися з Комітетом фінансів і податків. Там теж досить багато бенчмарок і теж вузловий комітет. І паралельно ми так само зустрічаємося з кожним міністром, як я говорив, тому актуальність є.

Далі. Що ми хочемо зробити вже по суті законопроектів? Ми хочемо, щоб в нас в рамках виконання заходів, в нас виконавці – це Кабінет Міністрів, там міністерства, профільні органи, по-перше, щоб законопроект подавався до Верховної Ради не пізніше ніж за шість місяців до завершення строку, визначеного програмою. Бо там є такі строки, як наприклад, грудень 2027 року.

_____ . За пів року.

КАЧКА Т.А. Да, щоб не пізніше.

Взагалі ми всіх... Що ми хочемо зробити в цій частині? Для нас наші плани, амбітність наших планів по вступу в Європейський Союз буде дуже добре видна в листопаді цього року, коли буде звіт, черговий звіт з питань розширення – це Enlargement Package Report, там є речі, які насправді цікаві лише там дослідникам євроінтеграції, що сама ця методологія оцінки в рамках Enlargement Package Report, вона є аналітична, вона, ну, насправді це така вигадана річ. Але навіть в рамках неї це така методологія, яка не є методологією розширення, є правила, які роблять, розтягують дуже процес вступу, тобто яка не співпадає з нашою амбітністю. Наприклад, там одне з таких негласних правил, що перехід з однієї категорії в іншу можливий лише, якщо країна два роки поспіль показує добрий прогрес. Тобто якщо у вас була двієчка перейти в трієчку або з трієчки в четвірочку, треба показувати там добрий прогрес два роки поспіль. Тобто таким чином якщо ми лише починаємо десь готуватися, то це треба там 8-10 років для того, щоб від одинички до четвірочки дійти. Ми над цим працюємо, наскільки, я думаю,

що ми в наших умовах можемо там якось спробувати зробити динамічними ці правила. Це все негласні речі.

Важлива історія – це схвалення за кожним розділом, за кожною бенчмаркою законодавчих актів, таких як, наприклад, маркет-каплінгу в енергетиці, або як законопроект 11520 по публічних закупівлях, які якщо не на 100 відсотків, то принаймні в цілому закривають, імплементують законодавство Європейського Союзу. І це знаємо ми, і це знає Європейська комісія, і тоді можна оцінити, що ми в цілому готові, але потрібні якісь доточування законодавства, щоб ми на другу ітерацію йшли. Так було по АСАА та по законодавству по технічному регулюванню, ми схвалили законодавство, потім, коли пішла остаточна перевірка, з'ясувалося, що щось треба невеличке доточити. Те саме буде з енергетикою, зрозуміло, але принаймні ми вже розуміємо, що 90 відсотків всього зроблено, і там якісь залишаються точкові речі.

У нас є, як це, амбіція або інтерес, запит до Європейської комісії, щоб ми визначили такі закони, щоб вони були. По-перше, взяти те, що вже є на розгляді Верховної Ради. Наприклад, конкурентна політика, розділ по конкурентній політиці, там за нашими оцінками є два важливих акти. Один – це 12440 по компетенції Антимонопольного комітету, і законопроект про відновлення держ... контролю за державною допомогою. Обидва на розгляді в економічному комітеті, ми з економічним комітетом це проговорювали. Якщо ми його схвалюємо там до середини жовтня, то відповідно можна буде говорити, що в конкуренції ми в цілому відповідаємо, і далі лишаються там якісь більше інституційні речі.

Друга важлива історія. Це у нас залучення депутатського корпусу народних депутатів до розробки законопроектів на якомога ранішній стадії. Тобто щоб ми могли визначити від профільного комітету там депутата або групу депутатів, які займаються відповідним напрямом, щоб вони розуміли, куди іде логіка роботи міністерства над законопроектом, щоб не було сюрпризів, які потім виходять або в несприйняття, або у відчуття того, що

там, наприклад, уряд записав щось, що не регулюється в ЄС. Або щось не дописав, або щось надмірно записав. Ну, це та дискусія, яку ми зараз досить часто бачимо. Для нас це головний елемент фаст-треку в цих речах.

І також хочемо наголосити, що у нас в кожній робочій переговорній групі є представники вашого комітету. Це теж досить важливо, тому що ми тоді даємо можливість вам відстежувати такий прогрес.

Можна далі наступний слайд. Важлива історія, це таблиці відповідності, на слайді є. Це, можливо, наш найбільший біль на сьогоднішній день. Таблиці відповідності як елемент роботи законодавчий у нас реалізовувався давно, але якість цих таблиць була не дуже. І це далі лишається проблемою. Нам таблиці відповідності вирішують два важливих питання. Перше. У нас повинна бути база даних цих таблиць відповідностей для того, щоб європейська сторона бачила, що у нас все відповідає. І ми були переконані. Все-таки найбільший інформаційний канал підтвердження – відповідності. І друге. Це дуже важлива історія взаємодії уряду і парламенту, оскільки, якщо ми як уряд стверджуємо, що щось відповідає там директиві чи Регламенту, бажано мати таку вичерпну таблицю відповідності, яка б знімала всі ці питання. Тому ми зараз працюємо і з профільними міністерствами, і з проєктом Ukraine2EU для того, щоб ми змогли вийти на таку належну якість таблиць відповідності.

І останній елемент, через слайд, да, наступний слайд. Пульс вступу. У нас ми його представляли, софт, він там трошки ще там доробляється, але, в принципі, він може не є найпроривнішим з точки зору дизайну, але достатньо...

_____ . Да, на любителя.

КАЧКА Т.А. На професіонала. Це такий... Я в тому сенсі, що на смак, кожний може критикувати як хоче, але функціонал і інформаційна

наповненість є достатньою для того, щоб дати можливість зрозуміти, де ми і як в цьому процесі виконання всіх вимог. Тобто у нас ця така екосистема є.

І останній пункт щодо скороченої процедури, і ми тут навмисно не ставили там номер законопроекту. Я хочу ще раз сказати, що для нас важливо не спрощення регламенту, оскільки, як ви бачите, що зараз з того досвіду, який ми маємо зараз, у нас є... з того досвіду, який ми маємо зараз, нам важливіше дійти консенсусу щодо змісту законопроекту ніж якісь спрощення процедури. Тому що якщо є розбіжності щодо змісту документа і законопроект не схвалюється навіть у першому читанні, то неважливо, які ми зміни внесли в регламент щодо подання поправок чи розгляду там скороченого у другому читанні. Тому для нас важливо, нам важливо, щоб був законопроект якийсь там про особливості взаємодії уряду і парламенту щодо виконання національної програми адаптації. Що нам важливо? Це те, що було в тому проєкті, який ми спільно напрацьовували, що національна програма адаптації легітимізується також законом, тим Законом про фаст-трек, не лише урядом або якось делегується уряду, добре, щоб це була спільна відповідальність.

Друге. Це залученість народних депутатів до розробки законопроектів ще до їх подання. І далі пріоритизація в порядку денному. Фактично це все ті практичні реалії, на які ми і так вийшли, тому було би просто добре це систематизувати.

Все решта – це опціональні речі з приводу поправок, строків підготовки до другого читання. Якщо є більша довіра всередині залу, то це можна зробити, якщо є як є, то звичайні парламентські процедури теж добра історія.

На цьому я готовий зупинитися.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Тарасе.

Очевидно, буду запрошувати колег задавати свої питання чи коментарі, але я просто кілька речей зразу. Ви не зупинилися жодним чином на питанні

перекладів. Очевидно, що питання таблиць відповідності, воно напряду пов'язане з перекладами. В якому зараз стані, може так, синхронізація тих перекладів, які є пріоритетними відповідно до цієї національної програми, як справляється та інституція, яку ви визначили, я забула як вона, вибачте, правильно називається. Як? Офіс розвитку і експорту. В 23-му році, якщо я не помиляюся, ще було визначено цю інституцію як відповідальну за переклади.

Тобто як ось ця робота синхронізується і співвідноситься з цією амбітною програмою? Це, може, таке перше уточнення.

І стосовно моніторингу, Пульсу угоди, пані Олена, да, Пульсу угоди, вибачте, Пульс вступу. Я пригадую, пан Олександр нас критикував за те, як ми рахували в попередньому уряді, значить, як ми робили підсумки. То я хотіла з'ясувати от по моніторингу і по контролю, значить, хто буде мати точно там... розуміння доступу, тобто щоб ми з вами розуміли, як цим інструментом можна користуватися, чи та річ, на якій я наполягаю уже років п'ять, стосовно того, що там має бути відображено і відступи від прогресу. Тобто щоб ми не тільки поставили галочку, що якщо ми щось зробили, а якщо ми щось змінили назад, що там це має бути відображено, і ми тоді свідомі того, що нам треба щось виправити. Чи ці речі враховані. І як цим інструментом можуть користуватися депутати, наприклад, для того ж парламентського контролю, про який говорила пані Олена.

ІЛЬКОВ О.М. Дякую за запитання.

Стосовно перекладів. Функція з перекладу актів *acquis* була передана урядом на державну установу Офіс розвитку експорту. Це не та установа – офіс перекладів, яка планувалась раніше, але, я думаю, що це виключно раціональне рішення з метою економії, в тому числі бюджетних коштів, щоб не створювати нову інституцію, відповідний функціонал було розгорнуто вже на базі існуючої інституції. Була пропрацьована детальна концепція, прийняті всі необхідні акти на рівні уряду для її повноцінного запуску. При

цьому концепція Офісу попередньо була узгоджена з Європейською комісією, оскільки ви знаєте, у них є свій фаховий підрозділ DJ Translate, який відповідає за переклад актів *acquis* мовами всіх держав-членів Європейського Союзу.

Зараз установа знаходиться в стадії добору працівників. Вони, по суті, вже обрали ключовий *staff*, призначений заступник директора установи, який буде безпосередньо відповідати за організацію перекладу. Всього передбачено 25 штатних одиниць, відділи побудовані в рамках установи знову ж таки за тими підходами до перекладів, які є в Європейському Союзі, тобто будуть юристи, будуть лінгвісти, буде відділ верифікації, термінологічної перевірки. Це все розгорнуто.

Зі свого боку, Урядовий офіс передав цій установі повністю всю ту базу перекладів, яка була у нас. Переклад, який здійснювався раніше з допомогою проєктів міжнародної технічної допомоги, в тому числі за рахунок коштів Європейського Союзу і перебували на різних стадіях їх фінального затвердження. Тому, я думаю, що вже найближчим часом установа почне офіційно затверджувати тексти перекладів.

Одним з елементів як би цієї нової концепції перекладів є те, що ми значно спростили процедури з точки зору того, щоб не треба, щоб кожен переклад там доходив і затверджувався урядовим комітетом. І це ми теж узгодили з Європейською комісією. Для них принципово, щоб у них був цей *Ttranslation coordination unit*, як вони його називають, і безпосередньо ця установа відповідала за ці переклади.

Ми буквально на минулому тижні провели зустріч з керівництвом установи, з керівниками відповідних підрозділів, домовилися про те, що ми готові їх далі підтримувати. Їм було передано теж важливий елемент. Урядовий офіс спільно з Міністерством цифрової трансформації, і ми підписали меморандум про співпрацю з латвійським міністерством закордонних справ і відповідною технологічною компанією *Tilde*, та, яка розробила програму штучного перекладу, унікальність якої полягає в тому,

що це, напевно, перша програма, яка враховує в собі особливості української мови. Оскільки, як правило, ці всі перекладацькі системи будуються на тих мовах, які є популярними, а особливістю цієї є те, що вона будується на українській мові, ми її зараз активно прокачуємо, підвантажуюмо всі ті переклади, які є, наш глосарій. І колеги дуже високо її оцінили, тому я думаю, що з точки зору перекладів все має полетіти. В тому числі ми обговорили, це дуже важливе питання ви, Іванна Орестівна, підняли, стосовно пріоритизації. Це, власне, наш був запит до колег. І ми якраз на основі тих планів перекладів, які нами склалися, ми зараз, виходячи з національної програми, ще раз підсвітили, що от пріоритет зараз – це ті акти, які ідуть відповідно до національної програми. І окремий пріоритет – це ті акти, які йдуть на розгляд парламенту, щоб ми могли бути впевнені в тому, що вони супроводжуються належним перекладом.

Це в частині перекладів.

ГОЛОВУЮЧА. А де вони будуть оприлюднюватися?

ІЛЬКОВ О.М. На урядовому порталі. Тобто за оприлюднення актів відповідає, знову ж таки, Урядовий офіс, ми будемо їх всіх оприлюднювати на урядовому порталі.

В частині Пульсу вступу. Він функціонує. Тарас Андрійович сказав, він зараз, дійсно, на жаргоні, допилюється. Це пов'язано з тим, що коли він створювався, сама ідея, концепція, технічне завдання було затверджено, якщо не помиляюсь, ще в 22-му році, але ми ж після того імплементували європейське законодавство в частині електронних довірчих послуг. І з'ясувалося, що той алгоритм, на якому була побудована, спроектована система, потребує вдосконалення, тобто ввести туди електронну ідентифікацію всіх користувачів. І, власне, для того, щоб відкрити публічну частину, зараз цей функціонал доопрацьовується. Це перший елемент його вдосконалення.

Другий. Це якраз те питання, яке ви ставили, ми дійсно попросили розробників програми додати туди цей от режим таких алертів, щоби отримувалась нотифікація в разі того, якщо прострочаться відповідні завдання, з тим, щоб і координатори заходів, і Урядовий офіс, який відповідає за моніторинг виконання цих усіх заходів, вчасно отримував оці всі нагадування, що в нас десь летять строки, і відповідні нагадування будуть отримувати органи.

Зараз внутрішня частина Пульсу, вона вже працює...

ГОЛОВУЮЧА. А якщо все-таки щось зробили назад...

ІЛЬКОВ О.М. Я зараз дійду до цього.

ГОЛОВУЮЧА. А, окей, тобто...

КАЧКА Т.А. Ми нічого назад не робимо.

ГОЛОВУЮЧА. Конечно, я за це 22 липня теж добре пам'ятаю. Ви нічого назад не робите, ні.

КАЧКА Т.А. Бектрекінгу в нас не було.

ГОЛОВУЮЧА. Безумовно, ну, Тарас Андрійович.

ІЛЬКОВ О.М. Внутрішня частина Пульсу зараз розгорнута в нас якраз на дорожніх картах і на плані заходів захисту прав національних меншин. В цій частині вже ведеться активна робота, всі органи заповнюють, звітують, у тому числі й Апарат Верховної Ради України. Зараз ми спільно з нашим флагманським проектом заповнюємо Пульс заходами з національної

програми. Впродовж тижня цей процес буде завершений, і відповідно ми вже розгорнемо роботу всіх органів стосовно заходів національної програми.

Апарат Верховної Ради є в якості одного з ключових елементів роботи з Пульсом. Власне, технічне завдання погоджувалося спільно з Верховною Радою України, тому у відповідних співробітників Апарату є окрема роль в системі Пульс вступу. І зрозуміло, що після того, як законопроект опиняється у Верховній Раді України, там уже ви, в першу чергу Верховна Рада, його і супроводжує ці всі стадії проходження, які є.

Стосовно... немає у нас backsliding, я тут погоджуюсь з Тарасом Андрійовичем. Є от... з чим ми зіткнулись, наприклад, по дорожнім картам. По дорожнім картам ми ж звітуємо в тому числі Європейській комісії про стан виконання, і дійсно виникає ситуація, коли, скажімо, нами і в тому числі органами, які відповідальні, захід ідентифікується як виконаний, і ми відображаємо це в дорожній карті. Але після того, як ми звітуємо відповідно Європейській комісії, дійсно, іноді ми отримуємо зворотний зв'язок про те, що ні, ми вважаємо, що там має бути зроблено те то, ще те то. Або якщо ви вважаєте, що він, дійсно, виконаний, надайте відповідні пояснення. Відповідно ці всі коригування, звичайно, в системі будуть відображатися. Тому якщо партнери не визнають, що цей захід виконано, то, звичайно, що ми це відіграємо. Десь так.

Дякую.

КАЧКА Т.А. Я просто хотів сказати, що, дивіться, у нас є багато дискусій з приводу backsliding, інші речі, реально багато дискусій, вчорашня навіть історія з Цивільним кодексом, сьогодні на зв'язку з багатьма столицями. Тобто що у нас дуже часто зловживається ця історія нашими активістами, політичні дебати в парламенті, взагалі повна повага, критичні зауваження, все решта. Але у нас є певна проблема надмірної реакції суспільної, але також те, що дуже часто перша реакція з боку держав-членів Європейського Союзу зорієнтована на реакцію медіа. Потім коли ми

з'ясовуємо реальна проблема, не проблема, то виявляється, що є чутливі питання дуже невеликі і достатньо технічні. І тому ми намагаємось бути в першу чергу повністю в комунікації з Європейською комісією, з державами-членами з приводу того, щоб з'ясувати, в чому реальна може бути причина для того, щоб відповідно це далі коригувати. Тому тут така історія, тут більше цей механізм.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Я хочу залучити колег, бо в мене є багато запитань, а, можливо, колеги хотіли б чи пан Олександр, чи пані Олена хотіли би теж якимось...

КОРНІЄНКО О.С. До Тараса Андрійовича нема питань, у нас тільки підтримка всім ініціативам Урядового офісу, Тарасу Андрійовичу, команді.

Давайте ми, в принципі, якусь створили архітектуру вже попередні роки, давайте її далі триматися, є робочі групи, є вже люди, які... Хтось їздив навіть у Брюссель, їм це цікаво. *(Шум у залі)* Можемо пообговорювати між собою.

ГОЛОВУЮЧА. ...пообговорювати між собою, бо насправді потім у групі... Я думаю, що це навіть питання, яке обговорення потребує між собою, наскільки ми з вами як депутати вважаємо, що делегування окремого депутата з конкретного комітету в якусь там робочу групу, навіть по підготовці законопроекту, ранній підготовці законопроекту, є адекватним залученням комітету й інформуванням. Ми не маємо зворотного зв'язку від цих депутатів до комітету, умовно. Потім це можуть бути депутати від різних...

КОРНІЄНКО О.С. Ну, не скажіть, не скажіть.

ГОЛОВУЮЧА. Я завершу, да. Від різних фракцій, тобто як депутат, умовно, від комітету отримує мандат на представлення. Йдеться про підготовку якогось законодавства, яке там важливе для країни. Як формується мандат так, як у міністерстві, є політика, є на чому ґрунтується позиція міністерства, і тоді там представник міністерства захищає цю позицію чи там просуває цю позицію в цій робочій групі. Яким чином формується мандат депутата, який від конкретного комітету надсилається в робочу групу по підготовці, ранній підготовці, розумієте? Тут є нюанси.

КОРНІЄНКО О.С. Я думаю, що тут не так трошки працює, бо все-таки тут же ж депутат кожен – це окрема політична одиниця. Те, що я бачу, те, що там по ряду комітетів зокрема профільним, типу аграрного і так далі, і інших, екології, вони, потім ці депутати більше зацікавлені вести закон. Ми всі розуміємо, що таке вести закон, це ним займатися в комітеті: розробляти, комунікувати з урядом, з Тарасом і так далі. Не всі у всіх комітетах, ми навіть нашу інфраструктуру субкомітетів, цих підкомітетів... Скільки зараз на Zoom підкомітетів зараз, наприклад?

ГОЛОВУЮЧА. Є один тут присутній.

КОРНІЄНКО О.С. Да, от є Максим...

ГОЛОВУЮЧА. *(Не чути)*

КОРНІЄНКО О.С. До десяти.

_____ . *(Не чути)*

_____ . Є голови підкомітетів.

_____ . Кицак на місці.

_____ . Гуманітарна політика на місці.

КОРНІЄНКО О.С. Штук 10 є, да?

ГОЛОВУЮЧА. Штук сім, напевно.

КОРНІЄНКО О.С. Штук 7-10. Бачите, десь воно активніше, десь менше.

Наступне, що я хотів би про цю сказати, методологію, ми маємо розуміти задачу на тому етапі, на якому вона була створена, на етапі цих переговорів по чаптерам, (*нерозбірливо*) по чаптерам. Зараз на етапі НПА, я думаю, що буде складніше... на етапі НПА складніше депутатів інтегрувати, тому що НПА має писати уряд, більшість законів, це класика жанру. І нам колеги з SIGMA вдоль и поперек в усіх звітах про це кажуть, в усіх картах адміністративної реформи і public реформи, скрізь написано, що звіт Кокса 16-го року, імплементований постановою, всі Діалоги Моне, все, що ви візьмете про парламент, ключове питання: чому ви, депутати, пишете закони, нащо ви це робите, нащо ви їх реєструєте, Кокс взагалі пропонує забрати індивідуальну ініціативу, і так далі. Тому що всі зовнішні експерти кажуть, що це знижує якість продукту нашого, який ми віддаємо, і реєстрація закону виступає політизація. Враховуючи, що ми так і не досягли, наприклад, згоди в Раді, в нашій дев'ятій, наприклад, про обмеження альтернативних до єврозаконів, ми ж не досягли згоди. Про обмеження права на друге читання до єврозаконів, ми не досягли згоди. І не досягнемо, ця позиція жорстко критикується і немає на неї 226. І так далі.

Виходить, що ми достатньо структурований в інших країнах свого часу процес достатньо зарегульований по єврозаконах, ми його як би вбудовуємо в наш дуже вільний і демократичний законотворчий процес в цілому. І в

якийсь момент буде виникати питання, а чому ми 1400 не можемо бахнути, чи 300, чи скільки там тих законів, ну тому що в кожен закон буде два тижні альтернативні, правки, там і так далі, і так далі. Я не засуджую, я проблематизую, я не знаю, що з цим робити. Ми ж бачимо, що депутати по-іншому реагують.

Тому одна з ідей додати депутатів от в такому асортименті, 200 чоловік, була в тому, щоб трошки знизити градус тривожності, а що таке ЄС, вступ і так далі. У вас, у мене нема цієї тривожності, Вадим, ваш комітет весь абсолютно, бо ми ж в цьому варимося, для нас це не є якась проблема. Тим більше я там займаюся регіональною політикою, для мене це взагалі манна небесна, по-іншому ніякі наші села і громади, нічого з ними не зробимо без політики згуртованості і політики розвитку сільських територій, інших всіх політик, які йдуть, хтось каже на додачу до вступу до законного, а я кажу, що це перше взагалі, це основне, тому що інтеграція ж законів, її можна швидко дійсно зробити. Але якщо не інтегроване суспільство, якщо суспільство боїться ЄС, якщо воно не бачить цього заветного плаката з зірочками, на якому там, під яким водопровод побудований за гроші Interreg, то воно ж не буде це акцентувати. Тому, на мій погляд, депутати, частково, це ж не ідеальна система, не ідеальний (*нерозбірливо*), але відсотків на 30, на 50, напевно, це спрацювало. Хтось їздив в Брюссель, хтось ходив на ці групи, хтось краще взагалі зацікавився, що таке Євросоюз і як це працює, хтось відпав по дорозі, це нормальний процес.

Далі, зараз, звичайно, дуже важливо, що йдуть уже зустрічі з комітетами, Тарас Андрійович прозвітував, і вже весь комітет, я знаю, що там теж не всі ходять, там таке теж спорадичне воно, але є голова і є, скажімо так, як це назвати, борт комітету певний, в кожному комітеті сформувався, десь туди входять заступники формально, секретар, десь не входять, але от є там якась група людей, приймаючих рішення, депутатів, приймаючих рішення в комітеті. Вони всі ходять, тому що всі розуміють, що кінець-кінцем порядок денний все більше і більше складається з цих законів. Вони або напругу

підв'язані на під фінансування Ukraine Facility, вони є частиною цього, або ми розуміємо, що без них якісь наступні умови йдуть, або це вже просто умови вступу будь-якої країни. Якщо ми зараз будь-яку реформу з нуля почнемо проектувати, ми вже маємо її робити під директиви, і це вже буде частина вступу, очевидно. Воно може бути бенчмарком, може не бути, але ти зараз не напишеш якусь зовсім не пов'язану з ЄС реформу, бо нам в Звіті про розширення напишуть, що ви імплементуєте бенчмарки АСЕАН там чи ...*(Не чути)*спільноти там, да. Тому, да, ми вступаємо.

Що я хотів попросити, Тарас Андрійович, Олександр, ну, очевидно, що у нас тут є певна як би вже методологія, як ми рухаємося в Раді по цим речам. Тобто вона така зараз, якщо мовою ІТ, методології, спринти такі. От ми там п'ять законів отримуємо від вас, всі про них говоримо два місяці, всі на них шукаємо голоси, сваримось, миримось, в результаті якось вже їх запихаємо там з другого разу, з другого читання, повторне, там зараз буде по закупкам повторне друге. Але от ми коли навалюємось, коли у нас є цей перелік, цей спринт, нам якось легше всім. Можливо, нам як робочі плани дайте нам, я думаю, у вас на Погоджувальній теж про це просили, бо я пішов.

КАЧКА Т.А. Да. Я можу відразу перервати...

ГОЛОВУЮЧА. Тільки включіть, будь ласка, бо люди не чують. Ну, на онлайні не чують.

КОРНІЄНКО О.С. Дайте нам якийсь план, список чтенія на лето і відразу на осінь.

КАЧКА Т.А. По-перше, у мене мій календар, він дуже чітко зав'язаний на те, що у нас є там 12-13 пленарних тижнів до жовтня. Тобто я, в принципі, якось орієнтувався на 10 до початку вересня. Проблематика яка, я думаю, що ми істотно покращили комунікацію і уточнили по законопроектах. Було дуже

багато листів від уряду, від мене на Руслана Олексійовича, на профільні комітети по комунікації від Міністерства економіки по Ukraine Facility. По-перше, ми досить добре зараз визначились. Дуже добре, що Європейська комісія підключилась по всіх речах, теж там цей список законопроектів.

Зараз ми бачимо, ми доконсолідуємося, я думаю, що ми там врят чи завтра, скоріше в понеділок, надішлемо конкретно по зобов'язаннях консолідовано МВФ, Ukraine Facility, DPL Світового банку, там, де гроші, те, що є в Раді. І друга історія. Це те, що ми зараз вже шукаємо, ми надіслали Руслану Олексійовичу на його ім'я листа з тими законопроектами, які є на розгляді в Раді, раніше подані, які можна використати. І оце зараз ми з профільними комітетами, з профільними міністрами і з Європейською комісією визначимо. Я думаю, що ми вийдемо вже на травень місяць. Яскравий приклад – це Трудовий кодекс і Закон по безпечності роботи, це просто я як приклад взяв, або конкуренція. Два законопроекти, які в економічному комітеті є. І ми це все консолідуємо, воно вже досить добре кристалізується і легко... І ми точно знаємо, що ці законопроекти, вони десь зроблені з проектами технічної допомоги, обговорювались, Європейський Союз їх знає. Ми знаємо точно, грубо кажучи, що ми впевнені, можемо говорити про те, що це певний, гарний крок вперед. І далі наша задача завантажити теж в Раду, подавати законопроекти ті, які там десь є в розробці теж, щоб ми з червня місяця могли вже з ними працювати. Тому тут наші наміри співпадають. Задача довести комунікацію таким чином, щоб парламент в цілому, профільний комітет, а також політичні фракції і групи знали цю інформацію і ми знали від вас фідбек, що там це можливо, неможливо, там ще щось...

КОРНІЄНКО О.С. І цей комітет.

КАЧКА Т.А. Конечно, звичайно.

КОРНІЄНКО О.С. Бо в нас Комітет з євроатлантичної інтеграції встановлює статус взагалі. З цього треба розпочати. Бо ми можемо з вами, уряд з коаліцією думати, що це євроінтеграційний закон... Поки комітет формально не визначить...

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧА. Ми просто просимо цього листа нам надіслати. Ми з вами, до речі, відпрацювали. Я думаю, що ми теж знайшли елементи. Тому що, якісь речі ви нам пояснили, вашу логіку, а в якихось речах вам довелося погодитися з нашою логікою, чому він, той чи інший законопроект, не є таким, що спрямований на виконання наших завдань.

КАЧКА Т.А. Дивіться, тут ми пройшли велику еволюцію за років 10 як мінімум, зараз таких сумнівів щодо того, що той чи інший законопроект є євроінтеграційним чи не є євроінтеграційним, чи там є певні маніпуляції, цього реально стає дуже мало. Це радше виняток ніж правило. Моє відчуття.

ГОЛОВУЮЧА. Я згодна, що ... *(Не чути)*, але воно все одно є.

КАЧКА Т.А. Тут теж є там багато різних дискусій що є євроінтеграційним. У нас була одна з історій, коли у нас там якийсь комітет у рамках Ради Європи якийсь з експертів сказав, що це європейські правила, а потім з'ясувалося, що Європейська комісія зовсім не поділяє ці точки зору. Такі історії теж були, це теж наша з вами еволюція всіх в цьому питанні.

Тому я думаю, я ж кажу, що цей досвід минулого місяця нам показав, що більше якоїсь ефективності будується, коли всі впевнені, що вони євроінтеграційні, тому ми цю комунікацію забезпечуємо.

ГОЛОВУЮЧА. Якщо дозволите, в мене три питання.

Одне. Ви сказали про те, що там дорожні карти туди входять, входять плани заходів стосовно Єврокомісії, втілення, там рекомендації Єврокомісії. Тобто чи це означає, що національна програма, оскільки, наприклад, зокрема ці плани по звітам, вони будуть змінюватися щороку, це значить гнучкий документ, тому що це НПА, плюс дорожні карти і плюс ось цей план заходів по Єврокомісії. Тобто ви його будете... зараз, це перше питання, перезапускати. Це одне питання.

Друге. Ви говорили, пане Тарасе, що, мовляв, ми маємо знайти цю формулу в парламенті як цю спів відповідальність поділити стосовно якогось затвердження на рівні закону національної програми. Ми навіть маємо в дорожній карті, якщо я не помиляюся, чітке зобов'язання, що національна програма має бути затверджена на рівні парламенту.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧА. Тобто питання. Зараз, це питання, що ми з цим, як... Окей, давайте так, яке бачення уряду стосовно того, чи там віцепрем'єра, що стосовно цього.

І третє питання. Знаєте, пане Тарасе, я чую, от ви говорите про Трудовий кодекс як зараз пріоритет на наступні два тижні, що є точно важливим, потім там про конкуренцію, там ще через два тижні ще щось – це ті речі, які вже є в парламенті. Я буду наполягати, а що з 10 пунктами Качки-Кос? Я перепрошую.

КАЧКА Т.А. З ними все прекрасно.

ГОЛОВУЮЧА. Я поки що не бачу жодної ініціативи від уряду, внесеної в парламент на виконання цих 10 пунктів. Більше того, мені здається, що була пряма комунікація така досить публічна з боку єврокомісарки стосовно того, що ці всі речі були напрацьовані саме з тим,

щоб максимально допомогти Україні продемонструвати додатковий рух, прогрес по виконанню якраз тих частин, які стосуються кластеру основи.

Те, що ми чуємо, знову ж таки спростуйте це. Те, що я читаю в пресі, я не знаю, наскільки це відповідає дійсності чи ні, але нібито обговорюється стратегія антикорупційна, яка виключає звідти і реформу ДБР, і значить зміну підходів до призначення Генпрокурора, і щодо конкурсів генпрокурорів. Це викликає певну стурбованість. Це те, що пишуть. Я не знаю, я прошу пана Тараса це пояснити. І коли... і тоді яким чином пріоритезуються і чи ви плануєте пріоритезувати ці завдання?

І останнє. Такий, може, коментар. Просто той обсяг завдань при тому всьому налаштуванні, який є в нас, передбачений, як він співвідноситься з цими постійними наполяганнями нами про те, що в 27-му році ми маємо бути повноцінними членами Європейського Союзу? Я... це нездужає мій мозок осягти, можливо, ви нам всім поясните, всі зрозуміють і я теж пострадаюся.

КАЧКА Т.А. Окей. Дякую. Дякую.

Суперфантастичний у нас набір питань. Давайте перше питання. Я настільки захопився останнім, написав тільки план заходів.

ГОЛОВУЮЧА. Я про дублювання говорила і чи наскільки гнучка має бути ця національна програма...

КАЧКА Т.А. А, гнучкість, все, чудово. Дивіться, і так, і ні. Тобто як завжди правильна відповідь політична: і так, і ні.

ГОЛОВУЮЧА. Ви вже навчилися...

КАЧКА Т.А. Дуже інтенсивно спілкуюсь з парламентом.

Ще раз повернемося в те, з чого я починав, де ми знаходимося в переговорах. Тобто ми знаходимося в переговорах на стадії, коли ми

визначили обидві сторони, де розбіжності, і відповідно вони визначили свої вимоги. Національна програма адаптації – це дуже бюрократичний документ, це не політичний документ, це просто інструмент планування. І він базується в основному на скринінгових звітах, це не є наше уявлення про те... Назва «Національна програма адаптації законодавства» дуже давня, і коли у нас це ще було до Угоди про асоціацію, то тоді це було наше уявлення, українців, про те, що ми хочемо, щоб наблизитись. Нинішня національна програма адаптації – це дуже суворий бюрократичний документ, ми взяли скринінгові звіти, де нам чітко зазначили, які акти і так далі. Відповідно, якщо у нас буде питання про зміну законодавства Європейського Союзу, зараз вони щось міняють, ми будемо міняти всі ці речі.

Є певні речі в дорожніх картах, які, можливо, втрачають свою актуальність через український контекст або, навпаки, там видозмінюється ще щось. Якщо це потребуватиме уточнення національної програми адаптації, ми можемо це уточнювати, але це не є принципова історія. Взагалі, хочу зазначити, що в цій таксономії, в цьому всьому, в цій всій роботі з Європейською комісією Національна програма адаптації – це річ важлива лише для нас з вами, тобто що робить уряд і як парламенту щось подає, оце наше з вами. Більше уваги Європейського Союзу йде зараз на бенчмарки, ту інформацію, яку ми подаємо, щось виконають, щось не виконають і так далі. Тому НПА справді буде таким живим документом, але це не означає, що він буде перезавантажуватися. Можливі певні уточнення, певні там поправки, але в цілому він залишиться таким як і є. Хоча, побачимо, як буде там далі з впровадженням.

Друге. В дорожній карті зазначено, що НПА має бути законом. Я теж хотів наголосити на тому, що для нас була б ідеальна історія, якби у нас парламент і уряд, щоб у нас було це максимально легітимізовано, ця роль національної програми адаптації через закон про факст-трек, який іде. Але це не принципова історія. Тобто, грубо кажучи, національна програма адаптації може існувати і просто як таблиця заходів, те, що ми ухвалили

урядом, просто закріпити, щоб всі міністерства і відомства, і члени уряд під цим підписалися як під своїми зобов'язаннями, і відповідно це нас теж зобов'язує для діалогу з парламентом. Тобто цього вже достатньо. Якщо буде реалізована та ідея, яка там записана в дорожній карті, це буде добре. Але той факт, що ми якось так недоотримали ортодоксію дорожньої карти, ніяк на це не впливає.

Десять пунктів Качки-Кос – це прекрасний документ, який змушує мене задуматися над зміною прізвища, тому що мене вже Качкою-Кос називають, з одного боку. З іншого боку... Так, добре, я зупинюся тут, я завжди десь недоречно жартую.

_____ . Це правильно.

КАЧКА ТА.А. Важко зупинитися.

Десять пунктів. По-перше, ця історія того, що я радий, що цю декларацію сприймають як пункт якогось відліку для дискусій по важливим питанням. Але, з іншого боку, давайте теж її читати як є.

Один із законів, який є зазначений в цій декларації, був схвалений на попередньому пленарному тижні, 14005: Закон про цифровізацію виконавчого впровадження, він один з цих десяти.

ГОЛОВУЮЧА. Ну, да, він уже два роки був...

КАЧКА Т.А. Але, тим не менш, схвалений, да. Тобто можна завжди доганяти те, що щось не зроблено. Але щось і зроблене.

Ми також дуже сподіваємося, що на друге читання винесуть, так можна і на наступний пленарний тиждень або через один, законопроект 13165-2 по декларації доброчесності судді. У нас там активна робота з Європейською комісією, десь там фінальна ітерація йде. Він теж буде на розгляді Верховної Ради. Є речі, які робляться на рівні уряду, наприклад, там 10 пункт, який

стосується внутрішнього контролю. Це питання, які в компетенції Міністерства фінансів, ДАСУ і уряду, як організувати внутрішній контроль, ми це плануємо і зробимо.

Далі, те саме стосується, наприклад, незалежної судової експертизи. Там є два елементи – законодавчий і технічний, Міністерство юстиції над цим працює.

ГОЛОВУЮЧА. Пане Тарасе, я точно називала ДБР, я точно називала антикорстратегію і називала точно прокурорів. Тому, може, про ці речі...

КАЧКА Т.А. Підійдемо до цього. Антикорстратегія, у нас НАЗК виніс на розгляд уряду. Ми її схвалимо. Дуже гарний документ сто сторінок дуже цікавих заходів, які мають, як це, резонують з потребами бізнесу, суспільства там по митниці, по податках, по містобудуванню, по енергетиці, по всіх інших речах. Там у нас є дискусія з приводу того, чи там треба, щоб саме в антикорстратегії були порушені і конституційно-правові питання, як наприклад, процедура відбору Генерального прокурора, чи непотрібно, це ніяк не впливає на сприйняття нами тих зобов'язань, які є тим більше, що це є у бенчмарках і в усьому іншому. Тому антикорстратегію ми, сподіваюсь, найближчим тижнем подамо на розгляд Верховної Ради, і я буду дуже радий обговорити, я думаю, що і в цьому комітеті цей текст.

По реформі ДБР. Там є двоступеневий захід. Це функціональний аналіз ДБР, і потім, якщо потрібно, законодавчі зміни. Теж треба нагадати, що ДБР – це інституція, породжена більш широкою реформою правосуддя. В 2015 році створений ДБР як інститут зовнішній до Національної поліції для розслідування злочинів, які вчиняються посадовими особами. Створювався за допомогою Ради Європи і досить добре оцінювався. Тому зараз ми проведемо функціональний аналіз і далі підемо до питань законодавчих змін, які потрібні.

ГОЛОВУЮЧА. А який таймлайн?

КАЧКА Т.А. Це все на рік. Це не питання, ми не прив'язані до цього. Звичайно, що для нас важливо, щоб це було до жовтня місяця, щоб показати прогрес, але ми там поквартально не записувались.

Друга історія важлива по Генеральному прокурору. Теж дуже уважно треба читати, що ми написали. Ми повторили бенчмарку з приводу того, що ми маємо вивчити як механізм добору прокурора зробити більш меритократичним. Але при цьому там немає ані питання зміни конституційної процедури призначення Генпрокурора, тому що до цього є повна повага. Тому що знову ж таки в процедуру призначення Генерального прокурора ми визначили в Конституції України в розділі «Правосуддя», який був схвалений в 2015 році. Івана Орестівна, ви знаєте, ви теж голосували за це в минулому скликанні парламенту. Тому тут процедуру ніхто міняти не буде, але є питання, про які ми зараз дискутуємо з Європейським Союзом, наприклад, вимоги, кваліфікаційні вимоги до прокурора. У нас знову ж таки до 16-го чи 17-го років були в законі вимоги кваліфікаційні, але потім їх скасували повністю. Тепер питання, можливо, варто повернутися до цієї практики, щоб... зрозуміло, що прокурор є фаховою людиною з юридичним досвідом, інші речі. Тому тут теж робота ведеться, ніхто нікуди не ховається від неї. Найбільша робота в нас ведеться по дискусіях, по КПК.

Чому це важливо? Тому що в нас в дорожній карті по верховенству права в нас більше 10 пунктів, які пов'язані на зміни в Кримінальний процесуальний кодекс, в різні аспекти. Це такий салямі-ефект, да. І теж це моя ініціатива, що якщо вже ми говоримо про ці всі точкові зміни, в нас досить добрий КПК, теж треба зрозуміти, що КПК нинішній, він оцінювався і Радою Європи, тому що Рада Європи і далі є головним центром оцінки якості законопроектів в сфері верховенства права. Він досить добрий і якісний, і мова йде лише про доточування певних точкових речей. І ми вже більшість з них навіть узгодили з Європейським Союзом, потім хочемо з парламентом

узгодити перш ніж подавати. Але, мені здається, що це буде гарний крок такий, проривний і, головне, неконфліктний, так, як це було по деяких питаннях, які дискутувалися в попередні роки. Тобто по всіх 10 пунктах у нас іде робота.

ВККС, міжнародні експерти. Теж ми зустрілися з ВККС, з ВРП, з експертами, з Денисом Вячеславовичем, він теж брав участь від профільного комітету. Знову ж таки, є базовий підхід, що ніхто не проти повернення міжнародних експертів у ВККС, головне – докалібрувати доточкові речі, які пов'язані з там балансуванням голосів, з розміщенням секретаріату, наприклад, його, там його перенести у ВРП, інші дуже-дуже точкові зміни. Ми ці зміни задрафтили, відправили в Європейську комісію, тому теж очікуємо фідбек, і це все буде реалізоване.

Так що тут я можу довго говорити про 10 пунктів, тому що вони всі є в банчмарках без винятку. В них немає нічого більшого, ніж в бенчмарках. Єдина історія – оцей КПК, де ми фактично там реально штук п'ять-сім бенчмарок і штук 12 заходів з дорожньої карти по верховенству права об'єднуємо в одну історію.

Тепер щодо 2027 року, для того, щоб завершити. Щоб ми зрозуміли, що в нас перша історія, це ми говоримо про 2027 рік, рік, в якому найраніше ми можемо підписати договір про вступ в Європейський Союз. Все одно він ще кілька років набиратиме чинності. Тобто в нас все одно, якщо ми навіть в 27-му його підписуємо, це два роки на ратифікацію, 28-й, 29-й рік, тобто це горизонт якийсь до 30-го року.

30-й рік – це горизонт, який поділяє багато держав-членів Європейського Союзу вже як вступ в Європейський Союз, тобто набрання чинності самим договором, який має пройти через... ратифікацію в 27 державах-членах як мінімум, а в Бельгії це 7 ратифікацій, тому що регіональні парламенти і палати федерального парламенту, у Франції це або референдум, або три п'ятих від парламенту.

Тобто треба розуміти, що це буде багаторічний процес. Тому 27-й рік – це питання можливості підписання договору про вступ в Європейський Союз. Це буде можливим, якщо ми: пункт а) відкриємо кластери, це політична історія, в травні-червні, максимум в липні, і підтримаємо динаміку ухвалення всіх тих законів, які нам для цього потрібно в нашому парламенті, і справді листопадовий звіт про розширення буде проривним. Тоді ця історія, вона буде реалістична.

Зараз, я згоден, дуже багато людей говорять, що це неможливо, нереалістично. Але теж зверніть увагу, що ми за 4 роки з 22-го року, ми завжди йшли з якимось випередженням графіку, з якимось креативним підходом, в нас найшвидший скринінг був, в нас цей front-loading по бенчмарках, це звучить дуже жахливо українською мовою, але тим не менше це теж революція, такого ніколи не було для жодної країни-кандидата.

Тому тут є речі, над якими можна дискутувати, але все це реалістичні історії у випадку, якщо ми свою амбітність далі будемо тримати такою ж як це було і до цього.

ГОЛОВУЮЧА. Дуже дякую за відповідь. Я думаю, що вперше я від вас почула те, що це йдеться про амбіцію підписання в 27-му році, а не повноцінного членства в 27-му році, як ви говорите в багатьох своїх медіазверненнях, можливо, так легше вам спілкуватися з людьми. Але, очевидно, я оптимізму стосовно того, що ми можемо стати новим, теж від нього відмовилися вже зараз, що ми можемо стати повноцінними членами Європейського Союзу в 27-му році, не поділяю.

КАЧКА Т.А. Або ми обоє скептики, або ми обоє амбітні люди.

ГОЛОВУЮЧА. Я просто реаліст, я не знаю, хто ви.

КАЧКА Т.А. Ні-ні, все дуже просто. Питання полягає в тому, що у нас є розуміння того, що 27-й рік може бути дуже гарним роком для того, щоб підписати договір про вступ. Це і є завершення переговорів, що вони не розповзаються на багато років вперед. Плюс до того всього обговорюється дуже багато питань щодо інтеграції у внутрішній ринок ЄС, власне, з цього моменту. Тобто що ми вже в 27-му році маємо торгівлю без обмежень різного характеру, тому що зараз дуже складна історія в торговельних відносинах з Європейським Союзом. А далі це вже питання ратифікації.

Тому якщо ми будемо говорити, що це довга перспектива, так як говорять багато експертів, особливо в деяких старих державах-членах або в державах-членах засновницях Європейського Союзу, то тоді відповідно, з якою мотивацією ми будемо всі підходити, уряд і парламент, і суспільство до схвалення цих законів? А 27-й рік дуже-дуже реалістична історія і дуже гарна, я думаю, що це справді була би революція, якби ми відсвяткували підписання цього договору наступного року.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Ми будемо... Так, так, будь ласка, пане, давайте ми відпустимо пані Олену, будь ласка, пане Дмитре. І пана Гедимінаса. Дякую, пане Гедимінасе.

ЛЮБОТА Д.В. Я дуже дякую всім, хто прийшов сюди вже наприкінці. Тут я дуже дякую пану Тарасу за таку, як сказати, таку об'ємну доповідь, це дуже приємно було чути. І я, в принципі, тут поділяю оптимізм, тому що не дивлячись на те, що зараз всі говорять про якусь там кризу в парламенту, дійсно, є проблеми, є проблеми десь взаєморозуміння депутатів і, можливо, уряду чи ще щось. Але коли стосується мова євроінтеграції і нашого курсу на те, щоб стати повноцінним членом Європейського Союзу, ну немає у нас взагалі в Раді різномов про це. Немає. І дійсно зараз всі радіємо, що наш сусід, нарешті пройшли вибори і там змінилася влада, і не

будуть нас блокувати більше, і нарешті кластер відкриється. І я впевнений, що якщо зараз цей кластер відкриється і піде новий етап цього переговорного процесу, не буде в парламенті проблем приймати всі рішення оперативно, швидко. Я тут абсолютно оптиміст в цьому плані.

І мені дуже сподобалось те, що сказав Олександр Корнієнко про те, що депутати в деяких країнах не завжди повинні мати законодавчу ініціативу в тому плані, що, от дивіться, ми зараз розглядаємо, нам нарізають дуже багато умов. От пан Тарас казав про суддів, добротність, чи він там фахівець, чи ні. Але народний депутат, коли обирається, теж його не перевіряють, чи він там є фахівцем з законодавчого права. Такого взагалі немає. І я розумію, що народний депутат – це зріз суспільства, і він представляє суспільство і може прийняти рішення або не прийняти. Але законопроекти, це теж я бачу, я бачу за ці роки, що працюю в парламенті, повинні реєструвати фахові люди. І уряд якраз і є фахівці в державі, які цим займаються фахово. Це потрібно дискутувати, я розумію, що це дуже такі речі, вони для когось щось... Це зрозуміло. Але насамперед, я людина, яка тут працює не один рік, розумію, що це дуже правильні речі. І якраз коли наш комітет іноді журить Урядовий офіс або представників міністерств, що от був законопроект і там є якісь прогалини, це якісь прогалини. Але коли ми подивимось, які законопроекти реєструють народні депутати, то можна просто... Нам же ніхто не заважає зареєструвати законопроект, що сонце там на Півночі десь заходило і навпаки. Це можна зареєструвати, а як це виконувати потім.

Тобто я, ще раз, пане Тарасе, я вам дуже вдячний за вашу доповідь сьогодні, це дуже цікаво. Ви знаєте, що ви завжди розраховуєте на наш комітет, депутати Верховної Ради від «Слуга народу», від опозиції, від всіх, ми всі підтримуємо наш курс. І тут взагалі немає ніяких, мені здається, сумнівів в цьому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Ну, я, якщо в колег там онлайн немає додатково...

КОРНІЄНКО О.С. Можна я по НПА, ідея одна.

ГОЛОВУЮЧА. Да, да, будь ласка.

КОРНІЄНКО О.С. Я так послухав, подумав, дійсно, отримується як, закон у нас, він же встановлює якісь постійно діючі чи повторювані речі, да, а воно ж разове таке. Це перший момент.

Другий момент. Що якщо ми законом зробимо, то потім щось поміняти, це два читання, там і ці строки всі, і так далі. В мене є більш креативна ідея. Давайте постанову розробимо про визнання НПА, імплементацію НПА. От постанова – це разова дія, там в додатку може бути НПА. Уряд, наприклад, на нас засилає, ми в додаток ставимо. Це буде політичний консенсус Ради, що ми згодні, що це НПА, ми його бачили, ми його визнаємо і ми по ньому трошки краще вже будемо працювати. От як вам така, давайте подумаємо, покрутимо таке. Мені здається, що...

ГОЛОВУЮЧА. Мені здається, це точно можна, ну, що це точно...

КОРНІЄНКО О.С. Ми виконаємо obligation...

ГОЛОВУЮЧА. Конструктивна, да, пропозиція.

КОРНІЄНКО О.С. Ми їм пояснимо, що закон, постанова – це одне і те саме, вони там не зрозуміють. Пішов там посол? Ну, да, це я шуткую як би. Да, але, тут же ж головне, щоб воно діяло для всіх громадян України, бо ...*(Не чути)* НПА.

ГОЛОВУЮЧА. Ні-ні... Ну, тут, да, да.

КОРНІЄНКО О.С. Тут головне, щоб було політично від Верховної Ради голосування 226 за цей список, за цю таблицю.

ГОЛОВУЮЧА. Так, і що Верховна Рада...

КОРНІЄНКО О.С. Що ми визнали, ми як би...

ГОЛОВУЮЧА. ...це, власне кажучи, сприймає це як спільно... як спільну задачу.

КОРНІЄНКО О.С. Давайте спробуємо так зробити. Ми тоді будемо гарно виглядати. Ви будете гарно виглядати.

ГОЛОВУЮЧА. Я дякую, що у вас така ініціатива, ну, думка така, да, і пропозиція. Я би хотіла, що як перейдемо до її виконання, щоб також залучили наш комітет.

КОРНІЄНКО О.С. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧА. Да. Я маю на увазі до співавторства в постанові. Я насправді вважаю, що та пілотна постанова, коли ми робили її в співавторстві, тоді воно трошки працює, а от коли ми зайшли на законопроекти, котрі не враховували всіх стейхолдерів, то воно так і зупинилося.

Колеги, тоді якщо немає... Хотіли би, да, бо я ж...

ГАЛАЙЧУК В.С. В мене нема питань. Теж хотів висловити слова підтримки. Звичайно, будемо старатися якомога ширшу підтримку залучити, в тому числі і по профільних комітетах. Тут теж, можливо, зрозуміло, у вас

уже зустрічі всі пройшли, але там, де є проблемні моменти, може, там давайте разом, долучайте, будемо старатися.

А коротко хотів стосовно визнання законопроектів євроінтеграційними. Тут, мені здається, добре, що в нас є багато flexibility, гнучкості, з точки зору того, що ми робимо. Бо насправді досить часто є ситуація, коли законопроект не є таким, що направлений на імплементацію права ЄС, але, менше з тим, в ньому багато положень, які виконують якісь там наші зобов'язання і дорожні карти, і багато чого іншого. Тобто тут оця можливість гнучкого підходу до визнання законопроектів якраз є такою певною перевагою, і про це треба якраз говорити, що ми прийняли законопроект такий-то, в якому є положення, які не імплементують конкретної директиви, менше з тим, нам дають змогу провести реформи, необхідні для вступу до Євросоюзу, воно в тому числі і політично, як на мене, непогано виглядало би. Тому тут зберегти оцю гнучкість теж було би добре.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, чи є ще бажаючі висловитися?

Я тоді долучаюся: а) до слів подяки; б) хотіла би сказати, що ми налаштовані на конструктивну взаємодію і роботу. І дійсно, хотіла би звернути увагу на те, що залученість уряду протягом останнього, напевно, місяця у взаємодію з парламентом, вона точно дає свій результат. Я вважаю, що це якраз те, що намагалися представити як кризу парламенту і зробити з парламенту цапа-відбувайла, що, мовляв, парламент непрацюючий, вона, власне, розбивається тим аргументом, що коли є нормальна взаємодія уряду і комітетів, політичних сил на рівні Погоджувальної, на рівні діалогу з різними політичними силами, це дає результат. І ми з вами бачимо, що ми тоді досягаємо цього спільного результату. Тому мені хотілося б, щоб це була системна історія, щоб це не був якийсь разовий спринт і щоб ми зайшли в цей марафон, оскільки вже нам там працювати цим парламентом, цим урядом, цим складом, але, власне, свій марафон добігли гідно.

Ну, і ще одна річ. Знаєте, я згодна і неодноразово говорю про це там нашим європейським колегам, про те, що дійсно, якісь речі, які здавалися неможливими, видавалися неможливими, вони вже стали історією по відношенню якраз до України, що є багато таких креативних кроків, але, я думаю, що ми зараз знаходимося, в тому числі і ті, які ви назвали і там, де Європейська комісія додала додатковий ресурс, щоб пройти цей скринінг, наприклад, з такою швидкістю, це ж не тільки було через те, що ми були готові, як би вони не пішли на зустріч, ми це все розуміємо. Але я хотіла, щоб ми всі чітко давали собі звіт в тому, що час політичних авансів навіть у такий кривавий час для нас як війни для України час політичних авансів закінчився. І дійсно, зараз великою, там на 90 відсотків мірою, ось наша якраз спроможність трансформуватися, показувати цей прогрес, дійсно який буде впливати на якість життя людей тут, в Україні, вона дасть нам ті аргументи політичні, в тому числі, да, технічні, бюрократичні, політичні в перемовинах з Європейським Союзом, який може дати інший результат. Я хотіла би розділити ваш оптимізм стосовно можливості підписання договору про членство України в 2027 році в Європейському Союзі, він, цей оптимізм можливий і така річ можлива тільки за умови того, що ми будемо рухатися з якоюсь надзвуковою швидкістю. Ми поки що не маємо і близько цієї швидкості, яка нам потрібна для того, щоб рухатися.

І ще одне, ми багато говоримо тут на майданчику парламенту, і це завершую, про законодавство, яке ми маємо ухвалити. Але ми з вами точно розуміємо, пане Тарасе, що євроінтеграція і законодавчий акт, навіть великий закон – це тільки перший крок у багатьох речах. Тому що потім йде підзаконка, потім йдуть якісь структури, потім навчання людей, потім реальні там процедури і потім імплементація є таким критичним елементом того, а як можна оцінити. І тут уже, напевно, ми колись з вами звернемося теж до цієї розмови, що а як буде Європейська комісія оцінювати. Ми ж з вами розуміємо, що це не тільки про законодавство. Якась частина речей... це просто далі, я думаю, що це частина тої дискусії, яку ми всі маємо розуміти.

І це, напевно, цей такий елемент цього діалогу, який ми будемо продовжувати. Тому я дякую за готовність включатися. Я знову ж таки наголошу, що це, сподіваюся, що це системне рішення, у нас, колеги, немає необхідності приймати, якісь ухвалювати рішення за цим. Пан Олександр, я думаю, що він відчув, що є ця готовність над цим попрацювати, це не має бути рішенням комітету. Ні.

КОРНІЄНКО О.С. Я думаю, Іванна Орестівна, ви нашттовхнули на ідею, щоб ми на базі вашого засідання десь ближче, думаю, ми будемо десь в червні, навіть в липні готові провести щодо публічного врядування, державної служби, по PAR, нам таке обговорення, навіть, може, ми спільне засідання ініціюємо, попросимо голову, він листом зробить на нас спільне засідання, ви і Олена Олексіївна.

ГОЛОВУЮЧА. Ви знаєте, це... я якраз хотіла, до речі, по правоохоронному хотіла теж запропонувати, що, можливо, в якийсь момент, тобто..

КОРНІЄНКО О.С. Коли треба буде.

ГОЛОВУЮЧА. Коли треба буде. Це теж може бути певний інструмент використання спільних засідань.

КОРНІЄНКО О.С. Просто по Public administration у нас є що сказати і, якщо чесно, ми будемо ініціювати.

ГОЛОВУЮЧА. Вчора ми були молодці.

КОРНІЄНКО О.С. Да, я буду ініціювати з Мінфіном, будемо з Тарасом Андрійовичем радитись. Зміну повністю орієнтації наших програм

підготовки службовців. У нас зараз 80 відсотків програма загального навчання, загальна підготовка, а 20 відсотків – євроінтеграція, отак прямо дві бюджетні програми. Треба навпаки. І треба повністю туди переносити scarcity, всі наші збирати до купи, хто нам вже що наобіцяв, уже дуже багато хто, Польща, ...*(Не чути)* литовський проєкт, Baltic-Nordic, короче, вже куча народу, які хочуть нас вчити це робити з цього хаб, вже час прийшов. Прийшов час. Навіть те, що ми не голосували, і ми бачимо по адмінпроцедурі, у нас є шикарний кейс, як ми прийняли шикарний закон європейський, він три роки ледь дихає, виконується, тому що немає ні чиновники не розуміють, що це таке, ні люди не знають.

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, колеги. Порядок денний вичерпано.

Дякую всім. Дякую, пане Олександрє. Дякую, пане Тарасє, пане Олександрє.